

חכמת שלמה

תורות וסיפורים של ר' שלמה קרליבך

עלון מספר – 49
פרשת דברים
שבת חזון
תשע"ג

"ה' אלהי אבותכם יסף עליכם ככם אלף פעמים"

אני כל כך מתפאר על כל כלל ישראל, על כל בתי מדרשות, בית מקדש מעט, שהם מלאים תפילות וגעגועים. מלאים עם הרבה ריקודים של שמחה, וכל כך הרבה דמעות של בקשות להשי"ת, שיקרב אותנו שנהיה שוב אתו, ועם כל ישראל, ועם כל אות בתורה, ביחד קרובים לליבנו כמו פעם. "השיבנו ד' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם".

ידידי וחביבי המתוקים, הקשיבו לעוד תורה מתוקה! תשעה באב זה ההתגלות הכי גדולה של השי"ת בעולם הזה, כי אם לא ברור אצלי שמאת השם הייתה זאת, לא יכולים לעבור כל הגלות והייסורים, כמו שאמר דוד המלך "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רעה כי אתה עמדי" כל הזמן השי"ת מסתתר תחת כל הייסורים, ונותן לנו כח ושמחה לעבור אותם כל הזמן.

וירמיה הנביא כשאמר את מגילת "איכה" לא הפסיק מלהיות בשמחה גם אז, איך יקבל נבואה מאת השם בלי שמחה הרי באדם עצוב השכינה לא שורה. ובתשעה באב כשאנו בוכים בעינינו על בית המקדש, אנחנו מתקנים את העיניים, ומקבלים ראייה חדשה, ראייה של מעלה אפילו בעיניים סגורות, אפילו כשלא מבינים כל מה שרואים.

זה שבת "חזון": חזון זה מדרגה גבוהה מנבואה, כי נביאה הוא רואה את הנבואה בעיניים, אבל חזון זה ראייה עם האזנים, והמעלה של האוזן שהוא יותר למרחק, שהאוזן שומעת מרחוק, כן נזכה לראות בקרוב שכל מה שעברנו אפילו שזה רחוק מאוד לטובה היה.

כמו שהאות ט' נזכרת בתורה לראשונה "וירא אלקים את האור כי טוב" זה אורו של משיח, האור הגנוז בתוך כל הייסורים, האור הנולדת ב ט' באב אחר חצות.

כשהיינו במדבר מ' שנה השי"ת נשא אותנו כאב את בנו, עם כל הטעויות שעשינו עדיין ה' ריחם עלנו, כמו שהאב אוהב ומרחם על בנו גם אם הוא עושה טעויות, כן בחודש הזה "מנחם אב" כי מה זה אב? כי רק האב ששומע את בנו, יודע מה הוא באמת רוצה.

אנחנו עכשיו בחודש אב, אדם יכול להשתדל להשיג תואר לעצמו. למשל תואר של דוקטור וכדו', אבל את התואר 'אב', לא יכולים להשיג, רק אם יש לאדם ילדים נותנים את השם 'אב'. לכן בחודש הזה "מנחם אב" אנחנו אומרים להקב"ה כל התארים שיש לך אתה יכול להשיג בעצמך, אבל התואר אב זה רק ממנו, אם אתה רוצה להיות אב זה רק אתנו, וזה מה ש"מנחם" אותנו בחודש הזה, שהקב"ה לא עוזב אותנו אף פעם.

ועוד תורה עמוקה, 'אב' הם אותיות – א' ב'. בריאת העולם מתחילה באות ב' 'בראשית', וקבלת התורה – מתחילה עם א' 'אנכי ד' אלקיך', – ולצערנו הרב, חורבן בית המקדש הוא בגלל שהא' והב' הם לא ביחד. אני אוהב את התורה, ואני אוהב את החיים. אני לא יכול, לשלב אותם ביחד. חודש "מנחם אב" זה הנחמה שלי שאני יודע שיבוא יום שהא' והב' לא יהיו מנוגדים אחד עם השני. ודעו נא חביבי, שאפשר לעשות כל מה שהשי"ת ציווה עלינו, ועדיין לא להיות קרובים אל ד' באמת, אתם יודעים חביבי ויקירי, במעמד הר סיני השי"ת אמר לנו מה שהוא רוצה שנעשה. אבל ירושלים עיר הקודש, זה המקום שאנחנו קרובים אליו יתברך, ביחידות לבד אתו. בית המקדש הוא המקום שאנחנו קרובים אל ד', ואחד אל השני.

אבל לצערנו הרב, כשהבית נחרב אין לנו כבר את המקום שאנחנו יכולים להיות ביחידות עם השי"ת. געוואלד! אנחנו כל כך משתוקקים, ובוכים, להיות עוד פעם, קרובים אל ד' באמת, להיות קרוב שוב לכל יהודי, להיות קרוב שוב לכל אות שבתורה הקדושה, להיות קרוב אל כל העולם כלו.

ובתשעה באב משיח בא, עד השש מיליון יהודים שנרצחו בשואה הי"ד היינו שומעים בתשעה באב את קול חורבן בית המקדש, קול השיממון בעיר ד' ונחלתו, ולא היינו יכולים לשמוע את פעמי רגלי המבשר כי הנה הוא בא.

אבל היום, קול החורבן מתרחק, וקול רגלי המבשר של משיח צדקנו מתקרב יותר ויותר, הלוואי עוד השנה, יהיה שכל העולם כולו יהיה מתוקן כבר, והיחידית והיחידות הקדושה של השי"ת יחזור שוב לעולם, ולחיים שלנו.

תשעה באב זה
ההתגלות הכי גדולה
של השי"ת בעולם הזה
כי אם לא ברור בלבי
שמאת השם הייתה
זאת לא יכולים לעבור
כל הגלות והייסורים

באמת רוצים לומר, "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים". כן כשאנחנו בוכים בתשעה באב על חורבן בית המקדש, אני אומר שכל הבכי שלי במשך כל השנה רק על בניית בית המקדש. שנוכח לראות בבניינה בשמחה – "הזורעים בדמעה ברינה יקצורו", ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שנוכח בזו השנה כבר לביאתו בבניין בית המקדש בירושלים עיה"ק בב"א.

וכן היה אצל ה'קדושת לוי' כשאחד מהמתפללים התפלל מהר מאוד, ניגש אליו הרבי אחר תפילה ואמר לו 'בלבלולבלבל'. שאל האיש מהרבי מה פירושו של הקולות? אמר לו הרבי "כך נשמע תפילתך". ענה האיש בתמימות, "אמת, אבל כשתינוק עושה קולות, האב כבר יודע מה שהוא רוצה", לכן בחודש אב אנו אומרים להשי"ת, אמת שאנחנו עושים רק כל מיני קולות לא כל כך מובנים במשך כל השנה, אבל אתה יודע מה שאנחנו

סיפור נשמה שסיפר ר' שלמה קרליבך

פתאום, לא היה אדם אחד שלא היה לו ברור שה' אחד ושמו אחד! לא היה אדם אחד שלא היה לו ברור שאנחנו, עם ישראל, העם הנבחר, ושכל אות בתורה הקדושה, אמת לאמיתה! פתאום היינו שרויים באור עצום. הרגשנו: איזה זכות להיות יהודי! איזה זכות ליהות חלק מעם ה'! כולנו הרגשנו שאנחנו מוכנים למסור את הנפש למען הקב"ה ולמען עם ישראל! ומעומק הנשמה ענינו לרבי בקול אחד: 'ברוך ה' המבורך לעולם ועד!'

את העדות הזאת זכיתי לשמוע מפי יהודי ששרד את נוראות גטו ורשה: 'יום שמחת תורה האחרון בגטו בוורשה... כולם כבר חצי-מתים, שברי שברים. למי יש עוד כוח או רצון לרקוד בשמחת תורה? וגם אסור היה לרקוד. 'הס', 'ימח שמש, הכריזו: מי שרוקד בשמחת תורה מיד ייָרה!'

אבל הרבי מפיאסעצנא, ר' קלונימוס-קלמן, העביר קול בכל רחבי הגטו שהוא מצא מרתף גדול, מתחת לבית חרב, והוא מזמין את כל הציבור הקדוש ל'הקפות' של שמחת תורה.

ואתם יודעים רבותי, שלגבי הקפות – ישנם שני מנהגים אצל הרביים. ברוב החצרות החסידיות, כולם רוקדים. אבל בכמה מהן, כמו בקוֹזניץ, בפיאסעצנא וגם בצאנז – רק הרבי רוקד. החסידים עומדים מסביב ומסתכלים. הם יודעים שהריקוד של הרבי מעלה אותם למקום שלא היו מגעים בריקוד שלהם. הם מסתכלים איך שהרבי רוקד, והלב שהם עולה מעלה מעלה....

המשיך אותו יהודי מוורשה: 'הגעתי למרתף, באותו ליל שמחת תורה. היו שם אלפי יהודים. הצפיפות הייתה איומה והמחנק נורא. ועל מה דיברו? החג היה רחוק מאתנו שנות אור, כאילו שייך לפלנטה אחרת. היינו בגטו ורשה. סיפרנו אחד לשני: מי מת, מי לא מת, מי חצי מת, מי רבע-מת, את מי לקחו לטרבלינקה... חשבתי לעצמי: בשביל זה באתי? לשמוע את הצרות של כולם? לא די לי בצרות שלי? וגם את האמת אגיד לך – מכרבים אחרים הרגשתי: אני כבר לא מאמין עוד, לא באלוקים, ולא בתורה. אז למה באתי? כדי לרקוד עם התורה? רציתי לברוח משם, אבל זה היה בלתי אפשרי.

ואז התחילו השמעות: משהו צעק שהרבי כנראה לא יבוא, מפני שהוא אָבֵל על בנו יחידו, ר' אלימלך, שנהרג ביום השני של סוכות. וגם אשתו וכלתו כבר נהרגו. הרבי לא יכול לבוא לרקוד. אבל אחר כך הגיעו שמועות הפוכות: כן, הוא יבוא ומתחילים להתווכח: אחד אומר יבוא, והשני אומר לא יבוא... בינתיים, אנחנו ב'גיהנום' הכי תחתון, המחנק, הייאוש – אי אפשר לתאר את זה. ייאוש כזה עוד לא היה בעולם.

אבל עכשיו תפתחו את שערי הלב. תעצמו עיניכם ובואו יחד אתי לגטו ורשה באותו ליל 'שמחת תורה'. דעו לכם, רבותי, לא היה עוד 'שמחת תורה' כזה עד ביאת המשיח.

סיפר אותו ייִד'לה: 'פתאום נפתחה הדלת. והנה רבינו הקדוש מפיאסעצנא נכנס למרתף. כולם מפנים לו דרך והוא ניגש ל'עמוד'. ואז בקול ערב הוא מתחיל את הניגון המיוחד לליל יום טוב, ובעוצמה פנימית שהיא אפשר לתאר הוא שר: 'ברכו את ה' המבורך! סיפר לי אותו יהודי: 'אני נשבע לך: באותו הרגע הוא הדליק את הנשמות שלנו! באותו הרגע הוא לקח את הנשמות שלנו לעמקי שאול והוא העלה אותם לשמי שמים!'

לתרומות הערות והארות ולקבלת העלון למייל: 7carlebach@gmail.com, 054-8140220 (נתנאל)

נערך ע"י נתנאל גואלמן, השיחה והסיפור לקוח מהאתר של קשר – www.box.com/rashban

הסיפור לקוח מהספר – 'סיפורי נשמה' חלק ב' בספר יש סיפורים ופירושים עמוקים ומתוקים על הסיפורים.

לעילוי נשמת: ר' אלעזר בן ר' גדליהו, חמדה בת ציפורה פייגא, חייה יהודית בת הרב שלמה זלמן, ר' משה בן ר' זכריה, תמר

בת ר' חיים שלמה, אברהם בן ר' אהרון צבי, זצ"ל.